

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Обліково-економічний факультет
(повна назва факультету)

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(повна назва кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри _____
(підпис)

д.е.н., проф. Лоханова Н.О.
(прізвище та ініціали)

“ ___ ” _____ 20__ року

Дипломна робота

магістра
(освітньо-кваліфікаційний рівень)

з теми: «Облік, контроль та економічний аналіз розрахунків з оплати праці
(на прикладі ППКФ «Багира і Ко»)»

Виконала: студентка 6 курсу, групи 54
спеціальності 8.03050901 «Облік і аудит»
(шифр і назва спеціальності)

Кожухар С.А.
(прізвище та ініціали)

Керівник: к.е.н., доцент Москалюк Г.О.
(прізвище та ініціали)

Рецензент: Полякова О.Ю.
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

на дипломну роботу Кожухар Світлани Анатоліївни
Облік, контроль та економічний аналіз розрахунків з оплати праці
(на прикладі ППКФ «Багира і Ко»)

(тема)

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня
магістра за магістерською програмою:

«Облік та аудит в управлінні підприємствами за видами економічної
діяльності» Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2017 рік

Дипломна робота складається з трьох розділів.

Об'єкт дослідження – процеси розрахунків з оплати праці, формування та використання фонду оплати праці на ППКФ «Багира і Ко».

У роботі розглянуто:

- теоретичні аспекти обліку та контролю розрахунків з оплати праці діяльності підприємства;
- досліджено особливості організації обліку та внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці на ППКФ «Багира і Ко»;
- проведено аналіз фінансового стану, аналіз ефективності використання коштів на оплату праці, а також застосовано моделювання зарплатовіддачі на ППКФ «Багира і Ко»;
- сформовано комплекс рекомендацій щодо вдосконалення діючої системи обліку та внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці на досліджуваному підприємстві.

Запропоновано основні напрями вдосконалення діючої системи обліку та контролю розрахунків з оплати праці на ППКФ «Багира і Ко», зокрема, проводити індексацію заробітної плати; головному бухгалтеру підготувати Наказ про облікову політику тощо.

Ключові слова: заробітна плата, розрахунки з працівниками, ПДФО, облік, контроль, аналіз, економіко-математичне моделювання.

ABSTRACT

on the research work by Kozhukhar Svitlana

Accounting, control and economic analysis of calculations on payment
(for example PECF "Bagira and Ko")

in education and qualification level of masters program:

Accounting and auditing in management of enterprises by kinds of economic activities

Odessa national economic university

Odessa, 2017

The object of research – the processes of calculations on payment, formation and use of Fund of payment on PECF "Bagira and Ko".

The research work has three sections:

1. Theoretical and legal basis for the accounting of calculations on payment
2. The current practice of the account of calculations on payment on PECF "Bagira and Ko"
3. Control and analysis of calculations on payment on PECF "Bagira and Ko"

Keywords: employee benefits, labor, wages, personal income tax, accounting, control, analysis, economic-mathematical modeling.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	8
1.1. Економічна сутність та основні класифікаційні характеристики заробітної плати	8
1.2. Нормативно-правове регулювання системи обліку заробітної плати.....	15
1.3. Вітчизняні та світові реалії оплати праці	20
РОЗДІЛ 2. ДЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ППКФ «БАГИРА І КО»	28
2.1. Економічна характеристика досліджуваного підприємства та аналіз його фінансового стану.....	28
2.2. Особливості документального оформлення розрахунків з оплати праці на ППКФ «Багира і Ко».....	39
2.3. Порядок нарахування заробітної плати персоналу та утримань з неї на досліджуваному підприємстві.....	47
2.4. Недоліки та напрямки вдосконалення системи обліку і внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці на ППКФ «Багира і Ко».....	52
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ППКФ «БАГИРА І КО»	58
3.1. Мета, джерела та теоретична база контролю розрахунків з оплати праці.....	58
3.2. Методика перевірки розрахунків з оплати праці на підприємстві..	62
3.3. Аналіз ефективності використання витрат на оплату праці на ППКФ «Багира і Ко».....	70

3.4. Економіко-математичне моделювання ефективності витрачання коштів на оплату праці на ППКФ «Багира і Ко».....	81
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	99
ДОДАТКИ	107

ВСТУП

Актуальність теми. Заробітна плата – одна з найскладніших і найважливіших соціально-економічних категорій, оскільки вона, з одного боку, є основним і часто єдиним джерелом доходів найманих працівників, основою матеріального добробуту членів їхніх сімей, а, з іншого боку, для роботодавців є суттєвою часткою витрат виробництва і ефективним засобом мотивації працівників до досягнення цілей підприємства. Тому питання ефективної організації заробітної плати і формування її рівня разом з питанням забезпечення зайнятості складають основу соціально-трудова відносин у суспільстві, оскільки включають нагальні інтереси всіх учасників трудового процесу.

Впродовж багатьох років заробітна плата в Україні підтримується на соціально низькому рівні. Вихід з цієї ситуації потребує нових методологічних підходів до проблеми диференціації рівня оплати праці серед найманих працівників різних видів економічної діяльності та регіонів. Штучне стримування заробітної плати призвело до того, що нині витрати на заробітну плату в Україні в розрахунку на одиницю валового національного продукту майже вдвоє нижчі, ніж у країнах з розвиненою ринковою економікою.

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що інтеграція України у світовий європейський простір вимагає перегляду організаційно-економічного механізму регулювання праці і її оплати та пошуку підходів до подолання проблем із виплатами працівникам, які виникають на фоні розгортання кризових явищ. Цей процес супроводжується появою нових та динамічним оновленням діючих законодавчо-нормативних документів, якими керуються бухгалтери. Таким чином, існує постійна потреба в аналізі, систематизації та узагальненні нововведень. Адже питання, що стосуються виплат працівникам, зачіпають інтереси не лише фізичних, юридичних осіб, а й держави загалом.

Оплата праці є основою соціально-трудоких відносин різних категорій осіб: працівників, роботодавців та держави, яка наповнює соціальні фонди за рахунок податків та платежів, базою для нарахування яких є виплати працівникам.

Все це зумовило необхідність детального вивчення природи заробітної плати з точки зору українських реалій та світових стандартів, особливостей обліку та контролю розрахунків з оплати праці, а також пошук шляхів їх удосконалення.

Окремі аспекти заробітної плати розкриті в працях таких вітчизняних і зарубіжних вчених як Г. Климко, В. Нестеренко, К. Кривенко, В. Лагутін, А. Колот, К. Маркс, С. Мочерний, С. Цимбалюк., Н. Волгіна, М.І. Лепешинська, Р. Капелюшніков, Д. Пфайфер, В. Гімпельсон та інших.

Питання обліку розрахунків з оплати праці також розглядало багато науковців, серед яких: Бутинець Ф.Ф., Сопко В., Ткаченко Н.М., Завгородній В.П, Сук Л., Костюк В., Крищенко К., Соломченко Д.,Семенов Г.А., Андрущенко Л.О., Покотаєв О.В., Кошулинська Г.О. та інші.

Разом з тим, у ході постійних законодавчих змін питання обліку й оподаткування виплат працівникам потребують подальшого детального дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних та практичних питань обліку, аналізу і контролю розрахунків з оплати праці на ППКФ «Багира і Ко», а також формування рекомендацій щодо удосконалення системи управління оплатою праці на досліджуваному підприємстві в цілому.

Відповідно поставленої мети основними завданнями дипломної роботи є:

- визначення економічної сутності поняття «заробітна плата» та розгляд основних класифікаційних характеристик заробітної плати;
- дослідження нормативно-правової бази та світової практики з питань обліку та контролю розрахунків з оплати праці;
- дослідження порядку документального оформлення розрахунків з оплати праці на підприємстві;

- вивчення методики нарахування заробітної плати персоналу та утримань з неї в системі автоматизованої системи обробки інформації на досліджуваному підприємстві;

- дослідження основ контролю розрахунків з оплати праці на підприємстві;

- проведення аналізу ефективності використання коштів на оплату праці;

- побудова економіко-математичної моделі зарплатовіддачі задля вдосконалення системи управління розрахунками з оплати праці на досліджуваному підприємстві ППКФ «Багира і Ко»;

- визначення напрямків вдосконалення обліку та внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці на ППКФ «Багира і Ко».

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом досліджень виступають процеси розрахунків з оплати праці, формування, використання фонду оплати праці на ППКФ «Багира і Ко».

Предметом дослідження є облік, аналіз і контроль розрахунків з оплати праці.

Методи дослідження. При написанні магістерської роботи використовуються основні методи пізнання – діалектичний, синтезу та аналізу, а також такі методи дослідження, як:

– метод порівняння, групування та систематизація (застосовується при зіставленні планових і фактичних розмірів заробітної плати працівників досліджуваного підприємства);

– метод відносних і середніх величин (застосовується при визначенні відносного і абсолютного відхилення по фонду заробітної плати);

– метод елімінування (прийом абсолютних різниць, який знайшов відображення при розрахунку середніх заробітків працівників та зміну їх рівня через наслідок факторів впливу на цю величину) тощо.

Для обробки й аналізу інформації також застосовуватимуться такі комп'ютерні програми як Microsoft Excel (для групування та розрахунку економічних показників з оплати праці й побудови економіко-математичної моделі зарплато віддачі).

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження стали Закони і законодавчі акти України з питань обліку, контролю, аудиту, аналізу та

ВИСНОВКИ

У роботі на підставі теоретичного узагальнення вирішено наукове завдання щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління розрахунками з оплати праці підприємства.

На основі узагальнення отриманих автором результатів зроблено такі висновки:

1. Встановлено, що заробітна плата – це винагорода, розрахована, як правило, у грошовому вимірі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу.

Облік праці та заробітної плати є одним із найважливіших і складних у всій системі обліку на підприємстві. На будь-якому підприємстві цей розділ обліку ведеться в обов'язковому порядку. Оскільки розрахунки з оплати праці є досить трудомісткою і відповідальною ділянкою облікової роботи та через те, що в законодавстві відбуваються досить швидкі зміни, вона потребує додаткового внутрішнього контролю.

У роботі досліджено теоретичні та практичні аспекти проведення перевірки розрахунків з оплати праці. При цьому акцентовано увагу на найбільш актуальних питаннях: визначенні мети, завдань та джерел перевірки, раціональності планування перевірки, правильності документування перевірки тощо.

2. Дослідження практичних питань та особливостей обліку розрахунків з оплати праці відбуватиметься на прикладі даних приватного підприємства комерційної фірми «Багира і Ко», яке вже більше 17 років функціонує на ринку оптової та роздрібною торгівлі продуктами харчування в місті Одеса та Одеській області. Штатна чисельність підприємства складає 55 чоловік. ППКФ «Багира і Ко» знаходиться на загальній системі оподаткування у відповідності до вимог чинного законодавства.

Бухгалтерію очолює головний бухгалтер, яка відповідає за стан та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, а також за облік згідно податкового законодавства (формує інформацію та складає податкову звітність).

Організаційна структура апарату бухгалтерії – лінійна, тобто передбачає безпосереднє підпорядкування всіх виконавців головному бухгалтеру. Облік на досліджуваному підприємстві автоматизовано за допомогою двох комп'ютерних програм – Excel (облік заробітної плати та розрахунків з працівниками) та 1С Бухгалтерія 7.7 (облік усіх інших об'єктів).

3. Аналіз фінансового стану ППКФ «Багира і Ко» показав, що на кінець 2014 року, аналізоване підприємство було фінансово стійке. Проте на кінець 2015 року за окремими показниками, такими як коефіцієнт фінансового ризику та коефіцієнт автономії, воно втратило фінансову стійкість. Коефіцієнт автономії знизився з 0,6 до 0,47. Натомість коефіцієнт фінансового ризику зріс з 0,79 до 1,14 й перетнув межу рекомендованого значення (≤ 1).

Негативна тенденція щодо фінансової стійкості ТОВ ППКФ «Багира і Ко» протягом 2014-2015 років пов'язана, в першу чергу, із збільшенням довгострокових зобов'язань з 644 до 935 тис.грн., що й призвело до суттєвого погіршення фінансової стійкості товариства. Проте, якщо більш глобально побачити ситуацію із погіршенням фінансової стійкості, то її втрата на кінець 2015 року є ілюзорною. Так, позитивна тенденція щодо зміни коефіцієнта маневреності власного капіталу з 0,92 до 0,923, свідчить, що 92% власного капіталу вкладено у запаси та інші види оборотних активів, що вказує на дуже високу мобільність власного капіталу ТОВ ППКФ «Багира і Ко» й можливість управлінського персоналу товариства самостійно здійснювати інвестиційні заходи щодо зростання ділової активності. До того ж збільшення довгострокових зобов'язань свідчить про високу ступінь довіри до діяльності підприємства. Тому вважаємо, що фінансова стійкість ТОВ ППКФ «Багира і Ко» не втрачена на кінець 2015 року.

Після розгляду внутрішньої характеристики фінансового стану ТОВ ППКФ «Багира і Ко» – фінансової стійкості, перейдемо до висвітлення методики оцінювання його зовнішнього критерію – платоспроможності.

Аналізуючи розрахунки коефіцієнтів платоспроможності товариства, бачимо, що на кінець 2014 року на підприємстві коефіцієнт абсолютної ліквідності не відповідав рекомендованому значенню (20-25%), оскільки за рахунок наявних

грошових коштів управлінський персонал ТОВ ППКФ «Багира і Ко» міг покрити тільки 7,4% поточних зобов'язань товариства.

На початку досліджуваного періоду усі поточні зобов'язання були покриті за рахунок швидко реалізовуваних активів. Зазначимо, що таке значення коефіцієнта швидкої ліквідності (1,33) значно вище його рекомендованого значення (0,8-1). Тобто в ТОВ ППКФ «Багира і Ко» на кінець 2014 року були наявні в достатній кількості засоби у розрахунків, які повинні разом з грошовими коштами покривати 80% або повністю всі поточні зобов'язання товариства.

Щодо значення коефіцієнта загальної ліквідності, зазначимо, що за рахунок наявних на підприємстві оборотних активів на кінець 2015 року можливо покрити у двократному обсязі поточні зобов'язання товариства. Це на 0,46 відсоткових пунктів менше ніж на кінець 2014 року. Отже, ТОВ ППКФ «Багира і Ко» визнано платоспроможним за коефіцієнтом швидкої та загальної ліквідності.

4. Аналіз даних показав, що оптова торгівля ППКФ «Багира і Ко» у 2015 році за виконання на 97% допустило збільшення рівня витрат з оплати праці порівняно з планом на 0,23% до оптового товарообороту. Допущена перевитрата фонду заробітної плати в сумі 130,3 тис.грн. (0,23% x 56658). Цьому сприяло недовиконання плану річної продуктивності праці на 0,7% за збільшення середньої зарплати за рік на 13,7%.

Порівняно з 2014 роком, у 2015 році рівень витрат на оплату праці знизився на 0,36% до обороту. Досягнуто випередження темпу зростання продуктивності праці у 2015 році порівняно з 2014 роком (150,9%) над темпом збільшення середньої зарплати (125,7%). У зв'язку з цим, темп зниження витрат на оплату праці у 2015 році до 2014 року становив 16,7%.

Збільшення оптового товарообороту сприяло зростанню фонду заробітної плати на ППКФ «Багира і Ко» на 453,72 тис.грн. Таке збільшення є обґрунтованим. Тому різниця між загальним відхиленням фонду і впливом на нього обсягу оптового товарообороту ($247,71 - 453,72 = -206,01$ тис.грн.) покаже економію заробітної плати. Ця економія досягнута за рахунок зростання продуктивності праці (- 415,8 тис.грн), тоді як збільшення середньої заробітної плати на одного працівника призвело до

зростання витрат на оплату праці в сумі 209,79 тис.грн. У підсумку економія склала 206, 01 тис.грн. (- 415,8 + 209,79).

5. У роботі побудовано економіко-математичну модель ефективності витрачання коштів на оплату праці на ППКФ «Багира і Ко», в якій за результативний показник (y) прийнята зарплатовіддача.

Діагностику ефективності системи управління витратами на оплату праці досліджуваного підприємства проводилася за допомогою таких складових як збалансованість системи оплати праці, ресурсомісткість системи оплати праці та продуктивність системи оплати праці. За кожною з складових, було обрано відповідні фактори-аргументи: x_1 – питома вага витрат на оплату праці у загальному обсязі операційних витрат; x_2 – коефіцієнт співвідношення між темпами зростання чистого доходу від реалізації товарів та фонду оплати праці працівників; x_3 – коефіцієнт співвідношення між темпами зростання продуктивності праці і середньою заробітною платою одного працівника;

Реалізація кореляційно-регресійного аналізу була вирішена за допомогою табличного процесора Excel. Основні висновки щодо вирішення цієї задачі такі:

Коефіцієнт кореляції $R = 0,929$ і показує, що в рівнянні тісний кореляційний зв'язок, який характеризує залежність результативного показника від факторів, які включено у модель. Коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,863$ і показує частку варіації результативного значення, яка пояснюється зміною факторів. Тобто R^2 показує, що 86,3% варіації зарплатовіддачі пояснюється змінами використаних факторів.

На частку факторів, які не увійшли до моделі, припадає лише 13,7%.

Рівняння регресії приймає такий вигляд: $y = 10,4 - 2,23 x_1 + 1,77 x_2 + 4,72 x_3$.

Знаки перед факторами повністю відповідають економічним залежностям і свідчать, що по мірі збільшення питомої ваги витрат на оплату праці у загальному обсязі операційних витрат, зарплатовіддача зменшується на 2,23 грн.; збільшення коефіцієнту співвідношення між темпами зростання чистого доходу від реалізації товарів та фонду оплати праці працівників призводить до збільшення зарплато віддачі на 1,77 грн.; збільшення коефіцієнту співвідношення між темпами зростання

продуктивності праці та заробітної плати одного працівника обумовлює зростання зарплато віддачі на 4,72 грн.

Ранжування частки вкладу кожного з факторів на формування результативного показника, свідчить, що найбільш вагомим є саме оптимізація співвідношення між зростанням продуктивності праці та середньою заробітною платою одного працівника. Також, актуальним є наявність приблизно рівних за абсолютним рівнем протилежних тенденцій у впливі структурного чинника (питомої ваги витрат на оплату праці у загальному обсязі операційних витрат) (x_1) – 2,23 та (x_2) коефіцієнт співвідношення між темпами зростання чистого доходу від реалізації товарів та фонду оплати праці працівників (1,77).

Результати інтерпретації підтверджуються високим рівнем надійності моделі, про що свідчить фактичний рівень F - критерію Фішера. Значення цього показника дорівнює 12,1 і його p – значущість (0,000471) порівнюється з прийнятим рівнем значущості $\alpha = 0,05$. Оскільки рівень розрахункової значущості F - критерію Фішера суттєво нижче прийнятого ($0,000471 < 0,05$), тобто попадає в критичну область, то нульова гіпотеза відхиляється і з достовірністю 99,95% множинна регресійна модель у цілому статистично значуща, надійна.

Оскільки найбільш вагомий внесок у зміну зарплатовіддачі згідно регресійної моделі, вносять дотримання випереджального співвідношення темпів зростання продуктивності праці над середньою заробітною платою одного працівника, вважаємо за доцільне рекомендувати:

- визначення потреби у менеджерах різних кваліфікаційних і професійних категорій, здатних забезпечити безперебійну й якісну логістику товарів, виходячи із стратегії діяльності підприємства;
- відбір кандидатів на вакантні посади згідно зі встановленими на підприємстві вимогами;
- організація торговельних процесів у поєднанні з аналізом витрат на оплату праці і результатів діяльності.

Підвищенню ефективності витрачання коштів на оплату праці працівників сприяє ліквідація багатозвенності в управлінні торговельним підприємством;

скорочення до оптимальної чисельності працівників; поліпшення використання робочого часу; розробка раціональних графіків виходу на роботу.

Скоротити витрати на оплату праці ППКФ «Багира і Ко» можна також за рахунок забезпечення рівномірного та ритмічного розвитку товарообороту, оскільки зараз на підприємстві при недовиконанні плати товарообігу торговельним робітникам доплачують до гарантованого мінімуму, а за умов перевиконання плану – робітники отримують необґрунтовано високі премії. У зв'язку з цим, пропонуємо вивчити розподіл плану товарообороту за відділами та секціями (по кварталам та місяцям) та проаналізувати витрачання коштів на оплату праці по місяцям і кварталам у відповідності з дослідженням розвитку товарообороту за спеціальними аналітичними таблицями.

6. У процесі магістерського дослідження було встановлено, що у цілому система обліку та внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці на досліджуваному підприємстві знаходиться досить у належному стані, підприємство у своїй роботі дотримується вимог діючого законодавства, національних ПСБО, КЗпП, ПКУ. Але було встановлено низку недоліків та дискусійних питань в організації обліково-контрольної роботи на ППКФ «Багира і Ко»:

– Відповідальна особа за розрахунки з персоналом з оплати праці невірно розраховує суму відпускних, причиною чого є невірна методика розрахунку середньоденного заробітку при нарахуванні відпускних. Так, під час розрахунку до уваги беруться не календарні дні, а робочі дні.

– На підприємстві відсутній Наказ про облікову політику, що порушує діюче законодавство, згідно якого підприємство повинно самостійно визначати за погодженням з власником відповідно до установчих документів облікову політику.

– На досліджуваному підприємстві не проводять індексацію грошових коштів, яку зобов'язані проводити всі без виключення роботодавці. ТОВ «Багира и Ко» порушує вимоги трудового законодавства, оскільки не здійснює державних гарантій в мінімальних розмірах, пов'язаних з можливістю частково або повністю відшкодувати подорожчання споживчих товарів і послуг. Тому може отримати

фінансовий штраф за кожного працівника, дохід якому не індексується, у розмірі – 10 мінімальних зарплат.

– Деякі працівники підприємства фактично працюють у вихідні дні, однак отримують зарплатню без урахування вимог ч. 1 ст. 72 КЗпП, де йдеться про компенсацію в один із способів: або надання іншого дня відпочинку (у цьому випадку робота у вихідний день оплачується в одинарному розмірі), або у грошовій формі в подвійному розмірі згідно. За таке порушення трудового законодавства встановлений також фінансовий штраф у розмірі 10 мінімальних зарплат.

– Облік на досліджуваному підприємстві ведеться за допомогою програми 1С: Підприємство 7.7. та Excell. На сьогоднішній день існують більш сучасніші та удосконалені програми, які могли б забезпечити більш швидку і полегшену роботу бухгалтера, особливо на ділянці обліку зарплати.

– Систему внутрішнього контролю очолює головний бухгалтер, що може призвести до можливості появи ризику відображення невірної інформації щодо господарської діяльності підприємства. Крім цього, контроль за роботою самого головного бухгалтера практично не здійснюється. Також в даному випадку можливо використання посадових повноважень головного бухгалтера у власних інтересах, що може призвести до появи нестач, викривлень у фінансовій звітності.

7. Задля усунення виявлених недоліків та вдосконалення загальної системи обліку та контролю ППКФ «Багира і Ко» пропонуємо такі заходи:

– виправити помилки в порядку розрахунку відпускних працівникам. Бухгалтерському персоналу підприємства рекомендується для запобігання виникнення помилок в майбутньому проходити курси з підвищення кваліфікації, користуватись спеціалізованою періодичною літературою, приймати участь у методичних семінарах, курсах та тренінгах для бухгалтерів.

– Проводити індексацію заробітної плати згідно Закону України «Про індексацію грошових доходів населення».

– Головному бухгалтеру підготувати Наказ про облікову політику, у якому: по-перше, врахувати організаційно-правову форму підприємства, галузеві особливості економічної діяльності, обсяги діяльності підприємства; по-друге,

передбачити принципи, методи і процедури, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці, зокрема, форми і системи оплати праці, порядок створення резервів на виплату відпусток, форми кадрової документації та документування операцій з оплати праці, порядок внесення змін в організації праці тощо.

- Розмежувати посади та обов'язки головного бухгалтера і керівника системи внутрішнього контролю шляхом призначення на посаду останнього іншого працівника (внутрішнього контролера/аудитора).

- Для вдосконалення автоматизованого обліку на підприємстві необхідно розглянути питання та запровадити використання програмного продукту «1С Підприємство (версія 8.2)», оскільки на сьогоднішній день він є однією з найкращих бухгалтерських програм. Це дасть змогу полегшити роботу бухгалтера та забезпечити своєчасність та достовірність виконання необхідних операцій та документів.

- виправити помилки щодо нарахування оплати праці працівників у вихідні дні. Так, працівникам на окладі оплата повинна здійснюватися у подвійної денної ставки поверх окладу, якщо робота провадилася понад місячну норму.

Таким чином, практичне застосування наданих рекомендацій сприятиме побудові раціональної системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці на ТОВ «Багира і Ко», що є основною передумовою ефективного управління підприємством загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1-212-20) від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/conv/page>.
4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page5>.
5. Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
6. Закону України «Про оплату праці» від 24.03.1995 №108/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>.
7. Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» від 25.12.2015 № 928-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/928-19>.
8. Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 № 504/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр>.
9. Закон України «Про індексацію грошових доходів населення» від 3 липня 1991 року № 1282-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1282-12>.
10. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.93 № 29399-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>.
11. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.

12. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затверджений наказом МФУ від 30.11.1999 № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» від 31.01.2000 № 20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>.

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 31.12.1999 № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» від 28.10.2003 № 601 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>.

17. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_011.

18. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Мінфіну від 24.05.95 № 88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.

19. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

20. Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена наказом Держкомстату України від 13.01.2004 №5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0114-04>.

21. Наказ Держкомстату «Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці» від 05.12.2008 № 489. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2008/489/489_2008.htm.
22. Кодекс етики професійних бухгалтерів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iaf.kiev.ua/images/stories/library/standarts/kodeks-etiki.pdf>.
23. Абрютіна М.С. Економічний аналіз торговельної діяльності : навч. посіб. – М: Діло, 2014. – 512 с.
24. Анісімова Н.Ю. Контроль і ревізія: підручник / Н.Ю. Анісімова та ін. – Саки: Підприємство Фенікс, 2014. – 318 с.
25. Антонова О. Положення про оплату праці / О. Антонова // Баланс. – 2012. – № 20. – С. 34.
26. Арап Г.В. Шляхи вдосконалення аудиту оплати праці / Г.В. Арап, І.Г. Пахомова // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». Вип. 4 (2). – 2010. – С. 149-155.
27. Бердникова Т.Б. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия: [учеб. пособ.] / Т.Б. Бердникова. – М., Ось-89, 2013. – 215 с.
28. Білова Н. Відпускні: як нарахувати та відобразити в обліку / Н. Білова // Бухгалтер 911. – 2016. – № 21 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2016/may/issue-21/article-17347.html>.
29. Брік С. В. Шляхи вдосконалення організації обліку оплати праці на підприємстві / С. В. Брік, Д. В. Дегтяр // Вісник Нац. техн. ун-ту «ХПІ» : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2015. – № 60 (1169). – С. 94-97.
30. Вороная Н. Документальне оформлення нарахування заробітної плати / Н. Вороная, Н. Білова, Н. Чернишова // Податки та бухгалтерський облік. Спецвипуск. – 2016. – № 50 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2016/june/issue-50/article-18971.html>.

31. Гаврисюк Я. Оцінка фінансового стану підприємства за допомогою показників ліквідності та платоспроможності / Я. Гаврисюк, К. Чуніхна // Науковий вісник. – 2012. – № 55. – С. 68.

32. Григоревська О.О. Шляхи удосконалення організації бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві / О.О. Григоревська, І.В. Христос // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер. : Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. – 2015. – Вип. 2. – С. 97-105. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2015_2_10.

33. Гринів Б.В. Економічний аналіз торговельної діяльності : навч. посіб. – Київ: Центр учбової літератури, 2011. – 392 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ebooktime.net/book_169.html.

34. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для внз / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М-во освіти і науки України. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Центр учб. літ., 2016. – 424 с

35. Демченко М.М. Контроль виплат працівникам підприємства / М.М. Демченко // Молодий вчений. – 2016. – № 3 (30). – С. 70-74. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/ru/archive/30>.

36. Демченко М.М. Облік та оподаткування виплат працівникам підприємства у контексті законодавчих змін / М.М. Демченко // Молодий вчений. – 2016. – № 2 (29). – С. 31-37.

37. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.

38. Інформація про результати діяльності Національної служби посередництва і примирення за 2015 рік / Офіційний веб-сайт // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nspp.gov.ua/home/struktura-nspp-8/struktura-nspp-9/4865-informatsiya-pro-rezultati-diyalnosti-natsionalnoji-sluzhbi-poserednitstva-i-primirennuya-za-2015-rik>.

39. Карпенко Т. І. Стан та перспектива обліку розрахунків з оплати праці. Шляхи вдосконалення проблем [Електронний ресурс] / Т. І. Карпенко // Технології та дизайн. – 2016. – № 1 (18). – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2016_1_17.

40. Кравченко Л.І. Аналіз господарської діяльності в торгівлі : підручник / 8-е вид., випр. і доп. – М. : Нове знання, 2005. – 512 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tajfan.com/wp-content/uploads/.pdf>.

41. Кузьменко К. Ю. Аудит розрахунків з оплати праці на підприємстві [Електронний ресурс] / К. Ю. Кузьменко // Технології та дизайн. – 2016. – № 1 (18). – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2016_1_18.

42. Лень В. С. Виплати працівникам: поняття, структура та облік / В.С. Лень, М.П. Штупун // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2015. – № 2 (2). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ekona.org.ua/repository/download/236.pdf>

43. Мардус Н. Ю. Особливості обліку, аудиту і аналізу оплати праці на підприємстві / Н. Ю. Мардус, В. В. Кригіна // Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум–2016» : тр. 12-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 6-8 грудня 2016 р. – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – С. 29-31.

44. Мельник Т.Г., Корінцева О.І. Економіка підприємства: Навч. посіб. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2013. – 412 с.

45. Миронова Ю.Ю. Проблеми організації обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві / Ю.Ю. Миронова, В.А. Панасенко // Економіка і регіон: наук. вісн. ПолНТУ. – Полтава: ПолтНТУ, 2016. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reposit.pntu.edu.ua/handle/PolntNTU/569>.

46. Овсюк Н.В. Виплати працівникам за ПСБО 26 та МСФЗ (IAS) 19: порівняльний аспект / Н.В. Овсюк, О.Ю. Радченко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – Вип. 3 (24). – С. 360-368.

47. Овсюк Н.В. Аспекти облікового забезпечення та регулювання господарських операцій у сфері трудових правовідносин / Н.В. Овсюк // Фінанси, облік, банки. – 2016. – № 1 (21). – С. 126-136.

48. Огійчук М.Ф. Облік і аудит. Практикум: Навчальний посіб. – Київ: Алерта, 2014. – 448 с.

49. Оляднічук Н. В. Бухгалтерський облік розрахунків за виплатами працівникам та його удосконалення [Електронний ресурс] / Н. В. Оляднічук // Збірник

наукових праць Уманського національного університету садівництва. – 2014. – Вип. 84. – С. 149–155.

50. Онищенко В. О. Облік у зарубіжних країнах : підручник / В. О. Онищенко, М. І. Бондар, В. В. Дубовая. – К. : Центр учб. літ., 2015. – 576 с.

51. Основи економічної теорії: політ-економічний аспект: Підручник/ За ред. Г. Н. Климка, В. П. Нестеренка. – 2-ге видання, перероб. і доп. – К.: Вища школа, Знання, 1999. – 743 с.

52. Основи економічної теорії: Посібник / За ред. С. В. Мочерного. – К.: ВЦ «Академія», 1998. – 464 с.

53. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

54. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pfu.gov.ua>.

55. Павловський А. Чому в Україні найменша в Європі зарплата? // Віче. – Київ: Верховна Рада України. – 2012. – № 9. – С. 14-15.

56. Подмешальська Ю. Зарубіжний досвід оподаткування заробітної плати в системі обліку / Ю. В. Подмешальська, Н. С. Чакалова // Ефективна економіка. – 2016. – № 5. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4984>.

57. Політична економія: Навч. посібник / За ред. д-ра екон. наук, проф. Кривенка К.Т. – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 508 с.

58. Портянка А.Г. Контроль розрахунків з оплати праці // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24-26 квітня 2013 р.) : у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 4. – С. 277-279.

59. Редзюк Т. Ю. Особливості контролю розрахунків з оплати праці [Електронний ресурс] / Т. Ю. Редзюк, С. С. Дем'яненко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – берез. (Вип. 4). – С. 1027-1031. – Режим доступу: <http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/215.pdf>.

60. Сараєва Г. 1С: Зарплата та управління персоналом (регламентований облік) –Харків: Фактор, 2013. – 320с.

61. Саух І. В. Документальне забезпечення розрахунків з оплати праці // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2011. – № 1(19). – С. 311-319.

62. Саух І.В. Методика перевірки операцій з оплати праці та пов'язаних з нею розрахунків [Електронний каталог] / І.В. Саух // Міжнародний зб. наук. праць. – Вип. 2 (20). – Режим доступу : eztuir.ztu.edu.ua/524/1/428.pdf.

63. Соболева. О. Міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку: порівняльна характеристика // Економіка. – 2009. – № 4. – С. 16-20.

64. Структура оптового товарообігу оптових підприємств України / Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/operativ/operativ2007/sr/sot/sot_r/sot2007_r.htm.

65. Усенко О. Підсумований облік робочого часу / О. Усенко // Вісник. Офіційно про податки. – 2015. – № 36 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8874?issue=232>.

66. Учебное пособие для студентов-иностранцев всех форм обучения, всех специальностей / за ред. Н.А. Волковой. – Одесса, ОНЕУ, 2014. – 220 с.

67. Шевченко А. Облік виплат працівникам за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / А. Шевченко // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2013. – Вип. 35(2). – С. 52–58. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Znpchdtu_2013_35\(2\)__11.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Znpchdtu_2013_35(2)__11.pdf).

68. Шевчук Л. П. Інформаційні технології контролю заробітної плати шляхом формування мережевого бухгалтерського обліку / Л. П. Шевчук, А. А. Шевчук // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 2. – С. 101–106. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_2_1/101-106.pdf.

69. Шевчук Н.С. Анализ материальных ресурсов в управлении конкурентоспособностью предприятия / Н.С. Шевчук, О.М. Гайдаєнко –

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=da&user=uenJP2IAAAAJ&citation_for_view=uenJP2IAAAAJ:2osOgNQ5qMEC.

70. Шматковська Т.О., Максимчук І.В. Удосконалення обліку і контролю витрат підприємства з використанням комп'ютерних програмних продуктів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2010/Economics/55447.doc.htm.

71. Шнурко А.М. Сучасний стан організації обліку оплати праці / А.М. Шнурко, Ю. Букарева // Научные труды SWorld. – Выпуск 4(41). Том 8. – Иваново: Научный мир, 2015. – С. 86-90.

72. Шокот О. Аудит розрахунків з оплати праці з використанням комп'ютерних технологій / О. Шокот // Міжнародний науковий журнал. – 2016. – № 1. – С. 122-124.

73. Шоляк О.Ю. Внутрішньогосподарський контроль розрахунків з оплати праці / О.Ю. Шоляк // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2009. – Вип. 16(1). – С. 177-183.

74. Янковой А.Г. Математико-статистические методы и модели в управлении предприятием: [учеб. пособ.] / А.Г. Янковой. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2014. – 250 с.

75. Янковой О.Г. Моделювання парних зв'язків в економіці: [навч. посіб.] / О.Г. Янковой. – Одеса: Оптимум, 2001. – 198 с.